

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej CSc. a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Ľuboša Szigetiho v právnej veci navrhovateľa: **I. E.**, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra SR, MÚ**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu Č.p.: MU-1827-20/PO-Ž/2006 zo dňa 28. marca 2007, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 9 Saz 78/2007-104 zo dňa 25. apríla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9 Saz 78/2007-104 zo dňa 25. apríla 2008 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie Č.p.: MU-1827-20/PO-Ž-2006 zo dňa 28. marca 2007, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase vydania rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky, podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle navrhovateľovi neposkytol doplnkovú ochranu a súčasne podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle rozhodol,

že u navrhovateľa neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do tureckej republiky podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že u navrhovateľa neboli splnené podmienky pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky a rozhodnutie odporcu o neudelení azylu je vecne správne a v súlade s ustanovením § 13 ods. 1 zákona o azyle.

Podľa krajského súdu v prejednávanej veci v správnom konaní odporca dostatočne zistil skutkový stav vo veci, vysporiadal sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými navrhovateľom počas azylového konania a stotožnil sa so záverom odporcu, že v prípade navrhovateľa nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o postavení utečencov a zo zákona o azyle.

Krajský súd uviedol, že odporca postupoval správne, ak po zvážení skutkového stavu nenašiel dôvod ani pre udelenie doplnkovej ochrany navrhovateľovi podľa § 13a zákona o azyle, pretože nepovažoval navrhovateľove dôvody za dôvody, pre ktoré by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle.

Podľa krajského súdu odporca správne posúdil, pokiaľ ide o prekážku administratívneho vyhostenia, že navrhovateľovi nehrozí žiadne bezpečnostné riziko návratu explicitne vyjadrené v § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov, preto rozhodnutie odporcu potvrdil v celom rozsahu.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. V odvolaní navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Navrhovateľ namietal neúplné zistenie skutkového stavu veci súdom, pretože nevykonal navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Z odôvodnenia rozhodnutia nie je zrejmé, že súd preskúmal a ako sa vysporiadal so správami o bezpečnostnej situácii v prípade príslušníkov kurdskej menšiny v Turecku a správami o dodržiavaní ľudských práv v Turecku, na ktoré sa odvolával navrhovateľ v opravnom prostriedku a ktoré doložil počas konania, a to predovšetkým vo vzťahu k poskytovaniu doplnkovej ochrany na území SR a vyslovenia prekážky administratívneho vyhostenia.

Namietal proti tvrdeniu krajského súdu, že zo správ o krajine pôvodu vyplýva, že mu v prípade návratu nehrozí hrozba vážneho bezprávia podľa § 2 písm. f) zákona o azyle, pretože nie je zrejmé, z ktorých správ krajský súd vychádzal, keď navyše zo správ, na ktoré poukázal v opravnom prostriedku, vychádza opak.

Navrhovateľ namietal proti názoru odporcu, ktorý si osvojil aj krajský súd, že v priebehu konania nepredložil žiadne doklady, ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť žiadosti, stotožnil sa s tvrdením odporcu, že až po dvoch mesiacoch predložil jedno rozhodnutie o zadržaní. V tejto súvislosti navrhovateľ uviedol, že predmetný dokument predložil odporcovi ešte počas konania, pred vydaním rozhodnutia.

Podľa navrhovateľa krajský súd nesprávne vyhodnotil jeho členstvo v strane (Marxist Leninist Komunist Partisi Turkiye, ďalej len MLKP) a posúdenie tejto otázky súdom, že jeho členstvo v strane MLKP, z dôvodu, že si bol vedomý toho, že sa jedná o zakázanú stranu, je z hľadiska udelenia azylu neodôvodnené a zjavne nesprávne.

Navrhovateľ napokon krajskému súdu vyčítal, že sa nevysporiadal s jeho námietkou v súvislosti s hodnotením neaktuálnych správ o krajine pôvodu (z roku 2003 a 2005).

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Zopakoval argumenty, pre ktoré navrhovateľovi azyl neudelil, doplnkovú ochranu ako aj dôvody, prečo rozhodol, že sa na navrhovateľa nevzťahuje prekážka vyhostenia podľa osobitného zákona. Zdôraznil, že navrhovateľ vlastnou výpoveďou (v zápisnici z výsluchu) potvrdil, že nemal žiadne konkrétne problémy s oficiálnymi orgánmi žiadneho štátu. Jeho problémy v krajine pôvodu ako sám uviedol, mohli súvisieť s jeho činnosťou v ilegálnej strane MLKP, takáto činnosť však nespadá pod ochranu zákona o azyle, či Ženevského dohovoru o postavení utečencov. Odporca uviedol, že samotné nenastúpenie na základnú vojenskú službu, na ktoré sa navrhovateľ odvoláva, nie je dôvodom na udelenie azylu. Z tvrdenia navrhovateľa, ako žiadateľa o azyl, neboli podľa odporcu preukázané žiadne hodnoverné skutočnosti o tom, že by jeho odmietnutie zúčastniť sa armádneho výcviku pramenilo z jeho skutočného politického, náboženského alebo morálneho presvedčenia alebo pohnútok jeho svedomia, taktiež navrhovateľ nepreukázal, konkrétne prenasledovanie jeho osoby preto, že je kurdskej etnickej príslušnosti. V tejto súvislosti odporca poukázal na to, že navrhovateľ sa odvolával len na všeobecné problémy Kurdov v Turecku, teda nepreukázal perzekúciu svojej osoby zo strany štátu, prípadne iných nešťátnych

subjektov. Odporca napokon poukázal na to, že samotné údajné členstvo v strane, ktorá si svoje vynucuje teroristickou činnosťou, či nenastúpenie na vojenskú službu a údajné vedenie trestného procesu v krajine pôvodu, nie sú relevantnými dôvodmi na udelenie azylu podľa zákona o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 3 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 14. augusta 2008 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 8 písm. a) zákona č 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení účinnom do 31.12.2007 ďalej len zákon o azyle) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných **alebo** náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd (písm. b/).

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí (ods.1).

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods.2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods.3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods.4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i) rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; ak ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu, nepredĺži doplnkovú ochranu alebo zruší doplnkovú ochranu, okrem zrušenia doplnkovej ochrany podľa § 15b ods. 1 písm. d), vo výroku rozhodnutia tiež uvedie, či existuje prekážka administratívneho vyhostenia podľa osobitného predpisu 9a).

Podľa § 58 ods. 1 zákona č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov (v znení účinnom do 31.12.2007 ďalej len zákon o pobyte cudzincov) cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený.

Cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin 21) a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku (ods. 2).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR, o neposkytnutí doplnkovej ochrany a rozhodnutie o tom, že neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa § 58 ods. 1 a 2 zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (odporca vychádzal z informácií o krajine pôvodu, ktoré získal zo „Správy o pôvode krajín - Turecko“, vydanéj MV VB z novembra 2006 a z apríla 2003, z materiálu MÚ MV SR vedeného v internej databáze pod č. MÚ-11-1/ODZS-2007, z oficiálnej internetovej stránky MZV SR, zo správy MZV USA o stave dodržiavania ľudských práv v jednotlivých krajinách - Turecko-2004, uverejnenej úradom pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA z 28.2.2005, z materiálu „Vývoj v počte žiadateľov a rozhodovacia prax a tendencie v rozsudkoch v Turecku“, vydanom Spolkovým úradom pre migráciu a utečencov, Nemecko, december 2005, z materiálu „Turecko“ z internetového portálu o EÚ - Euractiv.sk, z článkov uverejnených v denníkoch Hospodárske noviny (20.5.2004, 31.10.2006, 7.11.2006) Pravda (14.9.2006), Národná obroda (25.6.2004), Z materiálu č. 52004DC0656 „Oznámenia Komisie Rade a Európskemu parlamentu - Odporúčanie EK o postupe Turecka k pristúpeniu), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na vyhodno-

tenie dôvodov, pre ktoré navrhovateľ žiadal o azyl a vyhodnotenie bezpečnostného rizika prípadného návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Ako vyplynulo z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 28.11.2006 navrhovateľ uviedol, že dôvodom jeho odchodu z krajiny pôvodu bolo, že má problémy s vojenskou prokuratúrou, z dôvodu, že nenastúpil na výkon ZVS v roku 1993 a odvtedy je hľadaný, druhým dôvodom, je, že je Kurd, nemohol preto nikdy študovať vo svojom rodnom jazyku. Vo všetkých mestách sa hovorí po turecky, nemal možnosť nikdy rozvíjať svoju kurdskú kultúru. Ako sám uviedol, v štúdiu nepokračoval, lebo sa venoval prevádzke svojho obchodu s potravinami a rozličným tovarom.

Za tretí dôvod navrhovateľ označil skutočnosť, že od roku 1999 bol členom MLKP, t.j. ilegálnej strany a kvôli tomu sa oňho zaujímala aj prokuratúra.

Na otázku, či prišiel niekedy osobne do styku s políciou, armádou alebo inými zložkami štátu a či bol niekedy nimi prenasledovaný, navrhovateľ uviedol, že nebol týmito orgánmi predtým prenasledovaný, problémy mal kvôli tomu, že nenastúpil na ZVS a bol aktívny v MLKP.

Z dotazníka žiadateľa o azyl ďalej vyplynulo, že pri pohovore sa zúčastnil aj zástupca navrhovateľa JUDR. H. O., ktorý uviedol, že do 28.12.2006 predloží materiály na podporu tvrdení navrhovateľa ako aj materiály o situácii v krajine pôvodu. Vyjadril presvedčenie, že navrhovateľovi hrozí reálne nebezpečenstvo v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu, a to z dôvodu jeho nenastúpenia na vojenskú službu, z dôvodu zastávania určitých politických názorov a z národnostných dôvodov.

Navrhovateľom označené dôvody, pre ktoré žiadal udeliť azyl, odporca považoval za neopodstatnené z hľadiska udelenia azylu na území SR. V tejto súvislosti odporca poukázal na to, že navrhovateľ počas konania nepredložil žiadne doklady, ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť jeho žiadosti, hoci počas vstupného pohovoru uviedol, že predloží dve predvolania z prokuratúry. Odporca uviedol, že nespravil tak v stanovenom termíne, ale až po vyše dvoch mesiacoch od určenia termínu, pričom predložil len jedno rozhodnutie o zadržaní. V súvislosti s členstvom navrhovateľ v strane MLKP odporca uviedol, že navrhovateľ si bol vedomý toho, že sa jedná o zakázanú stranu a svojim konaním, predovšetkým tým, že spolupracoval so zakázanou politickou stranou, ktorá prostredníctvom svojich militantných odnoží používa ako prostriedok politického boja aj násilie a zabíjanie, vystavil záujmu príslušných orgánov štátu. Z tohto pohľadu nemožno podľa odporcu

chápať ináč rozhodnutie štátneho prokurátora o zadržaní navrhovateľa, ku ktorému, ako sám uviedol, nikdy nedošlo lebo sa polícii vyhýbal, len ako plnenie si povinností príslušných orgánov štátu pri odhaľovaní činností nelegálnych organizácií s cieľom zabezpečiť poriadok v štáte.

Situáciu, ktorej sa navrhovateľ sám vystavil svojim konaním, nemožno podľa odporcu zahrnúť pod pojem prenasledovanie. Jeho rozhodnutie opustiť krajinu pôvodu, preto možno podľa odporcu chápať len ako snahu vyhnúť sa trestno-právnejmu postihu za svoju protiprávnu činnosť.

V súvislosti s jeho konaním, ktoré viedlo k vyhnutiu sa nástupu na základnú vojenskú službu, ktorá je v Turecku zo zákona povinná, odporca uviedol, že v zmysle materiálu „Kritériá a postupy pri udeľovaní statusu utečencov“ vydané Úradom Vysokého komisára OSN pre utečencov v Ženeve v roku 1992, „V krajinách, kde je zavedená povinná vojenská služba, je vyhýbanie sa plneniu tejto služby častokrát vystavené trestnému stíhaniu podľa platných zákonov. Navyše, bez ohľadu na povinnú alebo nepovinnú vojenskú službu, je dezercia zakaždým považovaná za trestný čin. Tresty za tento čin sú v rôznych krajinách rôzne, a udelenie trestu sa obvykle nepovažuje za tento druh perzekúcie. Strach z perzekúcie a potrestania za dezerciu alebo vyhýbanie sa vojenskej službe ešte samo osebe nepredstavuje dobre opodstatnené obavy z perzekúcie v zmysle uvedenej definície. Otázka udelenia statusu utečenca osobám, ktoré sa kvôli presvedčeniu vyhýbajú vojenskej službe, zostáva vecou samotných zmluvných štátov Konvencie.“

Odporca poukázal na to, že armáda zastáva v Turecku špecifické miesto. Od prvého tureckého prevratu v roku 1960 sa stala zámkou tureckého sekularizmu, územnej zvrchovanosti a fungovania vlády. Dôvera verejnosti k armáde je silná a vojenské školy patria medzi najlepšie v krajine, čím prispievajú sile a prestíži tejto inštitúcie. Vojenská povinnosť v Turecku začína vo veku 19 rokov a končí vo veku 40 rokov. Dĺžka vojenskej služby je 15 mesiacov. Tresty za vyhýbanie sa vojenskej službe upravuje článok 63 tureckého vojenského trestného poriadku a pohybujú sa v rozmedzí od jedného mesiaca do troch rokov, pritom podľa holandského ministerstva zahraničných vecí vojenský sudcovia vo všeobecnosti ukladajú minimálne tresty, pričom tresty za dezerciu sú vyššie, ako za vyhýbanie sa registrácii alebo odvodu. Sám menovaný však nie je dezertérom, nakoľko ešte nevykonával ZVS. Je pritom všeobecne platným pravidlom, že bežné tresty odňatia slobody na menej než jeden rok, sú premenené na pokuty, ktoré musia byť zaplatené po skončení ZVS. Pritom pri stanovení trestu za vyhýbanie sa vojenskej službe v Turecku nehrá etnický pôvod žiadnu úlohu. Okrem toho odporca uviedol vzhľadom na citované správy o krajine pôvodu, že vzhľadom k tomu, že ozbrojené strety

sa v juhovýchodnom Turecku prakticky skončili na sklonku roku 1999, pravdepodobnosť, že by bol odvedenec nasadený do boja, je veľmi nízka. Ak aj dôjde k sporadickej vojenskej akcii, táto je uskutočňovaná profesionálnymi vojakmi. Tisíce armádnych dôstojníkov má kurdský pôvod a tisíce ďalších Kurdov bežne absolvuje vojenskú službu. Okrem toho by celkový podiel Kurdov vo všetkých armádnych hodnostiach mal zodpovedať ich podielu na celkovej populácii, čo je približne jedna pätina. Ozbrojené sily uplatňujú drsný režim. Z času na čas dochádza k diskriminácii odvedencov a konkrétne situácie úplne závisia na jednotlivých veliteľoch jednotiek. Podľa tureckých organizácií zaoberajúcich sa ľudskými právami a podľa bývalých vojakov, v mnohých prípadoch pramenia problémy z konfliktov medzi samotnými odvedencami. Systematickú diskrimináciu kurdských odvedencov a ľavicových aktivistov možno úplne vylúčiť .

Odporca uviedol, že len pre skutočnosť, že menovaný je príslušníkom Kurdskej etnickej komunity, nebol nikdy osobne žiadnym spôsobom perzekvovaný ani diskriminovaný. Pre tento fakt nebolo voči nemu nikdy vedené trestné konanie, nikdy nebol zadržaný, väznený ani vypočúvaný, nemal problémy s políciou, armádou a ani inými orgánmi štátnej moci. Situácia menovaného v krajine pôvodu teda nesvedčí o jeho opodstatnenom strachu žiť v krajine pôvodu a ani o žiadnej diskriminačnej činnosti závažného charakteru a opakovania sa, ktorá by bola namierená voči jeho osobe len pre jeho etnickú príslušnosť. Taktiež jeho všeobecné tvrdenia o tom, že v Turecku Kurdi nemôžu do rodných listov svojich detí uvádzať kurdsnú národnosť, ako ani do občianskych preukazov a to, že nemôžu študovať vo svojom materinskom jazyku, sú z pohľadu jeho individuálnej žiadosti neodôvodnené. Sám totiž nemá deti, čiže osobne sa s problémami etnického charakteru na matrike nikdy nestretol. Okrem toho sa na rodných listoch a ani na občianskych preukazoch v Tureckej republike etnická príslušnosť vo všeobecnosti neuvádza u žiadneho občana Tureckej republiky. Ohľadom možnosti jeho štúdia možno uviesť, že menovanému nič nebránilo v tom, aby pokračoval po skončení základnej školy v štúdiu na strednej či vysokej škole len preto, že je Kurd. Ako sám uviedol, v štúdiu nepokračoval, lebo sa venoval prevádzke svojho obchodu s potravinami a rozličným tovarom.

Odporca považoval za skutočný dôvod opustenia krajiny pôvodu menovaným jeho protiprávnu činnosť v prospech nelegálnej organizácie a porušenie zákona v zmysle vyhýbania sa brannej povinnosti, ktorá je v Turecku zo zákona povinná, pričom je jeho snahou vyhnúť sa oprávneným sankciám príslušných orgánov za svoju činnosť.

Podľa odporcu navrhovateľ nespĺnil ani zákonom stanovené podmienky pre udelenie doplnkovej ochrany, ktorá sa poskytuje vtedy, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, pričom vážnym bezprávím sa podľa § 2 písm. f) zákona o azyly rozumie uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Navrhovateľovi v krajine pôvodu nehrozí trest smrti ani jeho výkon. Turecko zrušilo trest smrti v národnej legislatíve za všetkých podmienok v roku 2004. Po návrate do krajiny pôvodu mu síce hrozí trest odňatia slobody, avšak ten je plne v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom a možno ho chápať ako oprávnenú sankciu za porušenie zákona, pričom si bol sám plne vedomý svojho protiprávneho konania a preto sa vedome vyhýbal príslušným štátnym orgánom. Nový Trestný zákonník obsahuje ustanovenia, ktoré posilňujú boj proti mučeniu a zlému zaobchádzaniu tým, že zvyšujú dĺžku trestu odňatia slobody pre tých, ktorí boli odsúdení za mučenie a zlé zaobchádzanie na 3 až 12 rokov a premlčaciu lehotu, ktorá v minulosti umožňovala zrušiť prípady proti obvineným z mučenia a zlého zaobchádzania, zvýšili z 10 na 15 rokov. Čo sa týka ľudských práv, Turecko uznáva primát medzinárodného a európskeho práva. Do veľkej miery sa zosúladiť s medzinárodnými dohovormi a výnosmi, ako je napr. úplné zrušenie trestu smrti a prepúšťanie ľudí odsúdených za nenásilné prejavovanie názoru. Hoci niektoré praktické obmedzenia stále existujú, rozsah základných slobôd, ktoré požívajú občania Turecka, ako je napr. sloboda prejavu a zhromažďovania, bol podstatne rozšírený. Občianska spoločnosť silnie. Začínajú sa uznávať kultúrne práva Kurdov. Turecko výrazne pokročilo vo svojom politickom reformnom procese najmä pomocou ďalekosiahlych ústavných a legislatívnych zmien prijatých v posledných rokoch v súlade s prioritami stanovenými v predvstupovom partnerstve.

Odporca napokon uviedol, že v priebehu azylového konania neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by podľa § 58 ods. 1 a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov v znení zákona o azyly bránili menovanému v návrate do Tureckej republiky, pretože v jeho prípade neexistuje žiaden predpoklad, že by bol ohrozený jeho život alebo sloboda z dôvodu jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie. V súvislosti s členstvom navrhovateľa v ilegálnej strane je podľa odporcu možné predpokladať, že turecké orgány budú venovať zvýšenú pozornosť menovanému, a to preto, lebo v krajine pôvodu je údajne hľadaný príslušnými orgánmi pre spoluprácu a podporu ilegálnej organizácie, ako aj pre vyhýbanie sa brannej povinnosti. Odporca však zdôraznil, že uvedenej situácii sa menovaný vystavil sám svojim nezodpovedným konaním a preto je pochopiteľné,

že za svoje konanie musí znášať i sankcie zo strany represívnych zložiek štátu, ktoré sú plne v súlade s platným právnym poriadkom Tureckej republiky.

Je teda zrejmé, z akých dôkazných prostriedkoch pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a §10 zákona o azyle.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodíť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Pokiaľ teda odporca dospel k záveru, že dôvody navrhovateľa, pre ktoré žiadal udeliť azyl na území Slovenskej republiky nemožno považovať za relevantné pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky, pričom zistenie odporcu o tom, že žiadosť navrhovateľa je založená na dôvodoch (členstvo a podpora ilegálnej strany, za ktoré navrhovateľovi v krajine pôvodu hrozia trestnoprávne následky, trestnoprávne následky nenastúpenia na základnú vojenskú službu a príslušnosť ku kurdskej etnickej komunite), ktoré nie je možné považovať za dôvody relevantné v zmysle zákona o azyle, nachádza oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania a právne závery odporcu nachádzajú oporu v citovaných ustanoveniach zákona o azyle, preto podľa odvolacieho súdu krajský súd nepochybil, keď považoval rozhodnutie z týchto dôvodov za vecne správne a zákonné.

Odvolací súd dospel k záveru, že odporca aj v tej časti rozhodnutia, ktorou rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany (podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle) a o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do Turecka (podľa § 58 ods.1 a 2 zákona o pobyte cudzincov) náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle a zákona o pobyte cudzincov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v podrobnostiach na tento správny záver odkazuje, pričom považuje za dôležité zdôrazniť, že navrhovateľ v priebehu administratívneho konania žiadnym spôsobom individuálne neidentifikoval svoje konkrétne problémy v krajine pôvodu v súvislosti s jeho tvrdením o jeho prenasledovaní ako príslušníka kurdskej etnickej skupiny v Turecku.

Pokiaľ navrhovateľ tvrdil, že dôvodom jeho ohrozenia je skutočnosť, že je Kurd a Turecko je krajinou, ktorá porušuje ľudské práva, je potrebné zdôrazniť, že správny orgán k tomuto tvrdeniu využil dostatok informácií a podkladov týkajúcich sa postavenia kurdskej menšiny a stavu dodržiavania ľudských práv v Turecku, pričom stručne túto situáciu v dôvodoch rozhodnutia popísal. Je však potrebné poukázať na to, že vo vzťahu k navrhovateľovmu tvrdeniu, ktoré neobsahovalo žiadne konkrétne okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť prenasledovania navrhovateľa pre príslušnosť ku kurdskej menšine, pričom odvolávanie sa na všeobecnú situáciu o postavení Kurdov v Turecku, bez preukázania resp. predchádzajúceho tvrdenia o vlastnom prenasledovaní z dôvodu príslušnosti ku kurdskej menšine, jednoznačne potvrdzuje správnosť záveru správneho orgánu, z ktorého vychádzal aj krajský súd, že navrhovateľ nepreukázal prenasledovanie v krajine pôvodu z uvedeného dôvodu.

Za správny bolo potrebné považovať aj záver správneho orgánu, že u navrhovateľa neboli zistené dôvody pre udelenie azylu ani z ďalších relevantných dôvodov v zmysle zákona o azyle. **Hrozba trestu za skutok, ktorý má povahu trestného činu v krajine pôvodu, totiž ani podľa odvolacieho súdu nie je dôvodom pre udelenie azylu.**

Pokiaľ je navrhovateľ v krajine pôvodu stíhaný za členstvo, resp. podporu ilegálnej strany MLKP, (ktorej cieľmi, aktivitami a prostriedkami dosahovania cieľov sa odporca v rozhodnutí s poukazom na informácie o krajine pôvodu dostatočne zaoberal) zo strany štátnych orgánov (o čom predložil navrhovateľ napokon aj dôkaz v správnom konaní), je potrebné súhlasiť s vysloveným názorom odporcu, ktorý napokon len zopakoval tvrdenie navrhovateľa, že navrhovateľ si bol vedomý následkov svojho konania, a preto hrozba stíhania, resp. hrozba trestu za skutok, ktorý má povahu trestného činu, ktorého spáchanie a preukázanie vo vzťahu k navrhovateľovi, ktorého sa mal dopustiť podľa rozhodnutia o zadržaní zo dňa 3.12.1996 podľa 2. súdu v Ankare, však najskôr musí byť navrhovateľovi preukázané v trestnom konaní pred nezávislým súdom v krajine pôvodu, nemá povahu prenasledovania v zmysle § 2 písm. d) zákona o azyle a preto nie je dôvodom pre udelenie azylu.

Podľa odvolacieho súdu, povolávanie vlastných občanov k výkonu vojenskej služby hoci aj spôsobmi, ktoré občanovi neumožnia možnosť výberu náhradnej služby, poprípade i vnútorné zákonodarstvo štátu porušujúcimi, samo osebe bez prístúpenia ďalších skutočností, nie je ešte prenasledovaním z dôvodu rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine, alebo pre politické presvedčenie.

Odmietnutie nástupu k výkonu základnej vojenskej služby, ktorá je v krajine pôvodu povinná, nie je možné bez ďalšieho považovať za dôvod pre udelenie azylu, zvlášť, keď takéto odmietnutie nie je spojené s reálne prejavovým politickým presvedčením alebo náboženstvom. Pokiaľ sa navrhovateľ odvolával na to, že odmietnutiu nástupu na výkon základnej vojenskej služby došlo v roku 1993, pretože v tom čase boli konflikty medzi Kurdmi a Turkmi a on, ako Kurd by musel bojovať proti Kurdom, takýto dôvod, vzhľadom na odstup času, keď **navrhovateľ požiadal o udelenie azylu z uvedeného dôvodu až po uplynutí 13 rokov od uvedenej udalosti, z ktorej pramenia obavy navrhovateľa z možného postihu za nenastúpenie do výkonu ZVS, nebolo objektívne možné na takýto dôvod žiadosti o udelenie azylu prihliadnuť.**

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Keďže navrhovateľ sa odvoláva na okolnosti, ktoré nenastali v dobe bezprostredne predchádzajúcej podanej žiadosti, nebolo objektívne možné na takýto dôvod prihliadnuť.

Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, odvolací súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprimerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, teda čiastočne k iným skutočnostiam nastávajúcim v odlišnom čase než v prípade aplikácie inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelení či neudelení doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať.

V predmetnej veci neboli ani podľa odvolacieho súdu zistené závažné a potvrdené dôvody pre bezprostrednú a reálnu hrozbu vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f) zákona o azyle, pričom v podrobnostiach na správny záver odporcu uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

Odvolací súd k záveru, že odporca aj v tej časti rozhodnutia, ktorou rozhodol o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia do Turecka podľa § 58 zákona o pobyte cudzincov náležite zistil skutkový stav a správne naň aplikoval citované ustanovenia zákona o azyle. Najvyšší súd Slovenskej republiky v podrobnostiach na tento správny záver odkazuje. Je potrebné tiež zdôrazniť, že existenciu prekážky vyhostenia podľa osobitného predpisu posudzoval odporca správne, nie k dobe, kedy navrhovateľ krajinu opustil, ale k dobe svojho rozhodnutia a v postupe odporcu a jeho záveroch nezistil odvolací súd žiadne pochybenie.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil. Rozhodnutie odporcu o neudelení azylu, doplnkovej ochrany a rozhodnutí o tom, že u navrhovateľa neexistuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia podľa osobitného zákona považoval za zákonné a rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 OSP.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, keď navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 14. augusta 2008

JUDr. Eva Babiaková CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová